

ELS CRIMS INVISIBLES

Josep Planaspachs

ENDREÇA

Descriuré l'agonia amb un somris
perquè em trenquen el somni tants crims fàcils.
S'ha esmussat la litúrgia de justícies
i vull ser jo el botxí -els ulls tancats-
mirant les goles que reclamen sang
als deserts inconstants de la memòria.

Veniu a la fira del boig, mateu-vos
l'un a l'altre per veure l'estel·lar
pupil·la esmortida del crim pensat,
el gruny del porc ben obert en canal.

Descriuré els crims amb paraules planeres
(no vull pas ésser el mal jutge del jull).
Haureu de veure vergonyes estranyes
dins les entranyes que ambdós obrirem:
jo dins del somni patètic -cansat-,
tu dins del llibre -buscant veritats
potser amb agònic somriure confós,
potser amb laments i amb els plors de la cendra.

Veniu als camps i als conreus sangonosos,
entreu dins l'alba tenyida de sang.

PLACENTA

S'esfilagarsa el torçal de la vida
mentre el nadó treu el cap pel forat.

Té enveja l'aire, el quiròfan trontolla,
se senten crits colpejant la muralla
de l'àmbit màgic conteste del fet;
els miralls neguen -molt àvids- l'escena:
el naixement d'un nou mort entre morts.

I aquí el misteri esdevé la tertúlia
que ha de colgar cagarines i plors:
les secundines remenen les natges
i pel canal secretegen amb odi,
surten a fora, s'esglaien, perboquen
veient el fruit que han nodrit elles soles,
senten enveja de mare i, geloses
del temps perdut, com meduses s'arrapen
als orificis vitals del nounat.

Sense plor ni aire, la vida se'n va
i els morts presents no endevinen les causes:
no han sabut veure el manubri invisible
de la placenta damunt de la víctima.

Absent la ciència, les serps mil·lenàries
cerclen el cos renascut del silenci,
els morts commosos que ignoren els clams
del viu que amb mort s'assegura la vida
a bon recer de l'absència del crit.

PARES

Pares, sentiu els gemecs de l'ingrat
que vol menjar-vos els ulls que no veuen,
que vol trencar-vos les cames i els peus
ennuvolats dins la boira espessíssima
del camí franc que em vau fer trepitjar.

La por em fa treure-us el cor i llençar-lo
per l'espadat odiós que ara em menja.

Els ulls em miren -pupil·les sinistres-
i són espases d'acer que us travessen
el vit i l'úter del somni traït.

El nas m'olora -la flaire sens taca-
i és com mur cec que empresona, vital,
perquè hi ha un corb al flascó buit de vi.
La boca es tanca -no sento aquests crits-
i trec la llengua -ben negra- que empelto
en els vells cossos ja morts de tots dos.

Pares, us mato amb recança del temps
que em vau robar tot jugant amb les nines
de l'univers que, com jutge, us mirava
la intimitat que desxifra aquest aire.

DONA

Dona mullada per saba del tronc
que se't figura el vell ídol, que et tanca
l'udol de balbes i estranyes blavors:
obres l'esguard de les cames amb ulls,
els ulls antics, primitius com la vida:
el costellam que vells mites orgàstics
aclaparaven amb odi, cofois.

Ara ets la vida i l'esclava assassina
de vergues àgils, potents com el dol
dels fills que marxen quan, ràpid, l'espès
líquid com llet de tauró se te'n va,
escorredís, i recules per por
d'aquella vida que ve, oscadissa.

La dona esclava, el desig d'aquell somni
que amb tot el dret se t'ha fos amb l'orgasme,
ben a recules del son mig trencat
per l'assassí semental que rebutges
amb somris fàcil, coent, menstrual,
mentre la nit, solitària, s'esmuny.

FILL

Irrescatable, el plaer em fa treure
l'estendard roig per la porta del foc:
els moviments no recorden l'angoixa
ni aquells orgasmes de cendra en les cambres
de paper viu, cridaner, l'objectiu
de la pel·lícula groga que enfoca,
preveu, regeix i domina tot somni.

El fill nascut viu i creix, regenera
la fosca audàcia d'un temps renadiu.
S'omplen els càntirs amb aigua vermella.
No se sap qui, diposita el verí
prop de l'aixeta del mur insondable.
Ara beuràs, fill de mare i de pare,
bastard innoble crescut a la vora
del foc: la llar desitjable de l'odi.

He de matar tot el somni daurat
i l'esperança que ens vares donar
fent-te petit i després un gegant.
Vull la memòria d'instantes escapçats
dins la malura que et vol fer un gran home.

NATURA

Veus l'espadat ple de fems de les ones,
els ocellots estranyíssims del pla,
veus la negror dels cimals i la neu,
el baf cruel d'aquests núvols malalts,
veus el bosc calm, sense troncs, sense fulles
en arbres frèvols, impàvids, corcats,
veus la malura estenent-se pels camps,
uns marges nítids, hiverns corglaçats.

Tens la veu trista, esgotada pel crit,
la gola seca, les dents esmussades,
tens el goig ranci i el vi dels ceps àtons,
el sil·labari, l'essència dels temps,
tens l'esglai fàcil, el vit amagat,
la fúria tèrbola i groga, covarda.

L'ocell sens bec i la flor sense punxes,
mamífers blaus d'infantesa esclatant,
globus de fum foradant les muntanyes,
trèmolos breus que desfan la gran òpera,
l'ària glaçada del gatge impagat.

Natura morta, colgada, feliç
dessota els núvols errívols i grisos,
els dies grisos i grisa la nit.

LLENGUA

La llengua neix si emmudeixen silencis
on la sordesa és la reina del joc
i la mudesa el peó benestant
en els taulers on dominen els cecs
d'ulls ben oberts, camallargs i xarucs,
monjos nassuts que no al·leguen tonsura.

Impenitent, tota llengua vol cecs,
els pelegrins que de cop es rebel·len.
I així el verí sobreviu, com un roure
que busca l'aire -el batec de la soca-
o unes gotetes finíssimes: pluges
on les paraules s'ofeguen per manca
d'alè i d'espai, de llum lliure en el sòl.

Assassinem tota llengua mesquina,
omplim el món de sords-muts que temptegin
a les palpentes l'insomni del plor.
Il·luminem les estances amb llibres
sense cap lletra, només amb sepulcres
grisos, morents: les imatges del món
enlluernat per les llengües castrades
dels ocis doctes -a joc- dels esclaus.

UTOPIA

Rel sense nom, com un arbre que esclata
i veu les fulles que cremen, corcar-se
el soc, la saba esquitxant els mugrons
de la pomera que és dona, l'imperi
de tots els arbres amb nom i cognom.

És la muntanya que es gronxa i trontolla,
l'endevinalla del cec que ja hi veu:
rebel, fidel, aquest clam -la rialla
d'un temps mandrós- se m'enduu cap als cims
negres i altíssims del món que reviu.

Les multituds anomenen les coses,
muden els noms afegint crosses màgiques
a les paraules mig coixes, mig balbes,
dins les paraules que es nuen i riuen
mentre copulen amb mots més planers.

Assassinem la utopia, fem taula
rasa del món i del temps, de l'espai,
del buit per ple de l'angoixa il·lusòria,
de la tristor i del sexe dels àngels.

No tenim lloc on trobar-nos per viure
sense recances: el nostre temps mort
ens assegura l'essència del somni.

FOC

Tot un foc nou que ja tens a les mans,
tot de carícies i flames que et busquen
perquè tu eres, abans, vell artífex
d'aquella sang tan encesa, tan dúctil.

Cercàvem caus on nodrir aquell foc
omniscient, al·lusiú: la caverna
grisa esclatava i el sostre era el cel
-cel blau del somni, cel fosc sense estels-,
una antigor molt altiva clamava
per un retorn ben pacífic, tranquil.

Però volies la pluja que esborra
la immediata incertesa del somni,
volies l'ham lluminós dins la llar
grisa i ombrívola: fèrtil, pensaves.

Les deus s'obriren de cop i negaren
la vall perduda del somni d'un somni:
els reguerons vermellosos tenyiren
tots els pretèrits perfets de les frases.

I ara aquell foc és la neu que ha colgat
-mantell blanquíssim- la fúria que duies
dintre d'un cos encisat per les fades
d'un vell presagi futur que no veus.

REVOLTA

Cau i conxorxa, aixopluc de recances
fuetejades pels llibres de l'oci
que els malfactors van escriure fa temps
en paradisos creats del no-res.

Pluja i caverna on els dòcils dormien
el somni etern d'un feliç desenllaç,
al·legories que cal soterrar
sota el cel blau que ara brilla amb poder.

Esclat innoble dels mots furients
bastits en runes i pàgines blanques,
llampecs dins goles que cal ofegar,
estris sobrers que es desfan per reviure.

Orgue de gats dels pardals a la taula:
dreta i esquerra, i enmig una panxa
farcida d'allis i de cebes del temps,
les amenaces dels avis, dels savis
que l'atzarosa canície disposa
tot mitigant la disbauxa dels joves
als paradisos que mai no veuran.

Avall l'estàtua i amunt el senyal:
ara hi som tots i només cal un dau
per rifar sorts i trobar un bon taujà
que ens arrecer-hi d'aquest fred hivern.

Submissos, tristos -però prepotents-,
matarem l'aire i veurem la buidor
de l'espai lliure on els arbres reneixen
sense cap punxa i també sense flors.

Assaborim aquest temps conquerit
on ja no neix la discòrdia del plor.

ÀGUILLES

Àguiles neden pels sots invisibles
de ments estranyes i lliures de somnis:
els espadats de colors vidriosos
infanten pedres vermelles que colguen
l'aigua d'un mar solitari, feréstec,
escrupolós amb els hostes del foc.

Tot es confon i les àguiles pensen
com capbussar-se en l'imperi del son:
els pensaments són les àguiles cegues
d'urpes innobles i fàcil volada
pels cels blavíssims dels somnis arcaics.

Cal aixafar la tenaç testa altiva
i perbocar aquest odi que es glaça
damunt les closques dels sants innocents,
de la xicalla que neix i no creix:
els aguilots d'un futur impossible.

Arrenquem ungles, matem el mal temps,
ferim els cors de les àguiles dòcils,
encara verges, tan nues com vent.

Assassinem aquests cossos pudents
que tot ho empesten i tot fan malbé,
escamarlats en les testes alçades
de vells patricis tan savis com cecs.

POESIA

És l'últim crim necessari: la por
que sacrifica l'imperi del mot,
perquè no cal definir la paraula
si ella mateixa és l'invent, la raó
del suïcidi nostrat, la caverna
on el poeta soterra els seus mites.

Trenquem la frase i tindrem les paraules,
trenquem els mots i tindrem només síl·labes,
corquem les síl·labes -fràgils grumolls
en l'espectacle dels sons- i viuran
a prop dels núvols del somni les lletres:
formes segures, diverses, disfresses
que l'odi innat de tot home basteix
damunt abismes de pedres vitals.

S'ha enderrocat l'edifici del seny:
afusellats, ens imploren els mots
una altra cleda de portes batents.

No tenim lloc: són poemes que perden
la voluntat de reviure en el temps.

COMIAT

Davant l'aspriu assassí de les ombres,
ran de la mort, prop la llar del gran pati,
a poc a poc m'ennueguen els mots
i les paraules dels màgics miralls
ja soterrats pels vells mites que criden
-tan solitaris, tan pobres-, negats
sota l'angúnia dels pobles grollers,
sota els pantans de les aigües ja calmes.

Engego el crit per l'embut de la vella
digressió que permeten els nobles
i vells esclaus malfactors de la ràbia
que avui m'empeny, somiant altres somnis
dels morts ben morts sota tombes curulles
de sorra tèbia, records innocents.

Tot mirant làpides, pedres de sang,
davant la flaca mirada de l'home
inconegut, que ja mai no podré
assassinar ni retreure de l'ombra
d'aquest silenci que em corca la pell,
ara desperto amb recança, mandrós,
enmig d'un pati vivent, ple de pedres
que parlen -fredes com morts-, escopint
sobre el meu cos els pecats necessaris
que justifiquin la seva existència.

Despert, esclau, m'empresonen els mots
de tots els crims invisibles del somni.

La Pomera - Barcelona

2-X / 16-XI-1993

ELS CRIMS INVISIBLES

ENDREÇA

Placenta

Pares

Dona

Fill

Natura

Llengua

Utopia

Foc

Revolta

Àguiles

Poesia

COMIAT
